

**VÉRMENTŐ ELJÁRÁSOK,
TRANSZFÚZIÓS
IRÁNYELVEK**

Dr. Szűcs Gabriella

DEOEC

Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Tanszék

Műtét alatti vérzés csökkentésére irányuló módszerek

- kontrollált hypotenzió
- kontrollált hypotermia
- akut normovolémiás hemodilúció
- műtött végtag vértelenítése
- helyi érösszehúzószerek
- helyileg alkalmazható vérzéscsillapítók
- szisztémásan alkalmazható vérzéscsillapítók
- hypertensio és hyperkapnia kerülése
- gyógyszermellékhatások kiküszöbölése

Trasylol

Hatóanyaga: aprotinin

marhatüdőből nyert proteinázgátló polipeptid

Hatásmechanizmusa: gátolja az emberi tripszint, plazmint, a plazma- és a szöveti kallikreint

Hatékonyságát kallikrein inaktívátor egységekben adják meg (KIE)

Plazmakoncentráció: 40- 50 KIE/ml

Felezési idő: a szérumban kb. 2 óra

Kötődés:

- Vese proximális tubulusaiban az epitelsejtek kefeszegélyéhez
- Porcszövetben a savanyú glikoproteinekhez

Kiválasztás: a vesében a lysosoma- aktivitás peptidekre és aminosavakra bontja le

Trasyol alkalmazásának javallatai

- elsődleges hyperfibrinolytikus vérzés kezelése
- szívsebészet
- ortopéd- sebészet

Trasyol alkalmazásának ellenjavallatai

- DIC
- terhesség első trimesztere
- ismételt aprotinin adagolás
- allergiás diathesis
- cardiopulmonalis bypass mély hypothermiában

Alkalmazás módja

Kezdő adag: műtét előtti fél órában 2.000.000 KIE
aprotinin infúzióban

Fenntartó adag: műtét alatt folyamatosan infúzióban
óránként 500.000 KIE aprotinin
a műtét végéig

Mellékhatások

- **Anaphylaxiás reakció**
- **Anaphylaxiás shock**
- **Átmeneti APTI megnyúlás**
- **Fokozott trombosis veszély**

Gyógyszerkölcshatások

- **Kevert infúzióban nem szabad alkalmazni**
- **Trombolitikumok hatását gátolja**
- **Tilos együtt adni:**
  - **dextrán infúzióval**
  - **kortikoszteroidokkal**
  - **aminósavakkal**
  - **zsírtartalmú oldatokkal**

Dicynone

Szintetikus vérzéscsillapító és angioprotectiv szer

***Hatóanyaga:* etamsylate**

Hatásmechanizmusa:

A vérlemezkék és az endothelium közötti interakcióra hat, a vérlemezkék adhéziójának javítása és a kapillárisok rezisztenciájának helyreállítása révén csökkenti a vérzésidőt és a vérvesztést

Nincs érszűkítő hatása, nem befolyásolja a fibrinolysist és az a plazmatikus alvadási faktorokat

***Plazmakoncentráció:* 50 µg/ml**

***Felezési idő:* kb. 2 óra**

***Kiválasztás:* 85%-a a vizelettel ürül**

Dicynone alkalmazásának javallata

Erősen vascularizált szövetekben történő műtéteknél, a műtét alatti és utáni szivárgásos vérzés megelőzésére és kezelésére

Dicynone alkalmazásának ellenjavallatai

Terhesség első trimesztere
Szulfitérzékenység

Alkalmazás módja

- **Műtét előtt 1 órával 250-500 mg iv. v. im.**
- **Műtét alatt szükség esetén ismételhető**
- **Műtét után szükség esetén 250-500 mg
4-6 óránként**

Mellékhatások

Szulfit tartalma miatt:

- **Hányinger**
- **Hasmenés**
- **Asztmás roham**

Gyógyszerkölcsonhatás

Plazmaexpandert beadása után 1 órával szabad alkalmazni

Műtét alatti és utáni vérvesztés pótlására alkalmazható módszerek

- homológ transfúzió**
- autológ transfúzió**
  - preoperatív autológ donáció**
  - akut normovolémiás hemodilúció**
  - cell- saver módszer**
  - direkt retranzfúzió**

Cell- saver készülékek

-Centrifugáló harang elvét követő, nagy fordulatszámú, szakaszos üzemű készülékek. Műtét utáni 6 órán belüli időszakban is alkalmazhatók.

/Hemonetics, Elektromedix, Cobe/

-Sejtszeparátor működési elvére alapozott, infravörös CCD szenzor technológián alapuló, folyamatos üzemmódú, kis fordulatszámú, nagyobb hatásfokú, a vörösvértestet kevésbé károsító készülékek.

Műtét utáni 6 órán belüli időszakban is alkalmazhatók.

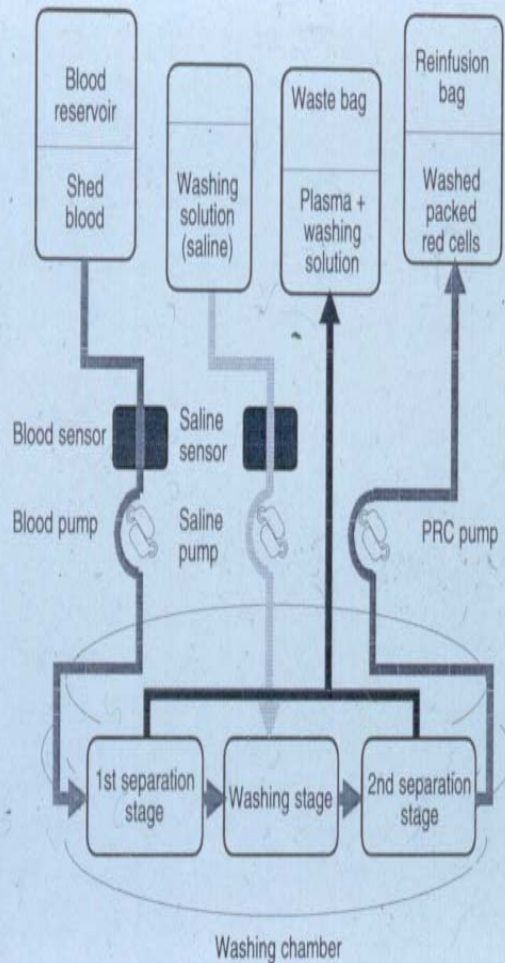
/Fresenius C.A.T.S/

C.A.T.S.

C.A.T.S. készülék jellemzői

- Három típusú teljesen automatikus mosási eljárással rendelkezik (mosott vvt áramlása 20- 45 ml/p)
- A készülék által előállított vörösvérsejt suspensió hematokrit értéke több mint 60%
- A kamrában a vörösvérsejtek kevesebb mint 30 mp- ig vannak kitéve nagy gravitációs erőnek ezért nem károsodnak
- A mosókamra és a vérszállítócsövek sóoldattal vannak feltöltve, ezáltal csökken a súrlódás okozta sejtkárosodás
- A pumpák alacsony sebessége és pulzáló ritmusa biztosítja a sejtek védelmét
- A vér feldolgozása három automatikus és folyamatos lépésből áll

1. **Koncentrálja a kifolyt vért, a plazma és egyéb folyadékok eltávolításával**
2. **A koncentrátumot átmossa**
3. **Újra koncentrálja és a retranszfúziós zsákba viszi**

C.A.T.S. előnyei

- **A vvt kiváló minőségű**
A készítmény 60 %-nál magasabb hematokrit értékű
- **A kifolyó vér folyamatos és térfogattól független, gyors feldolgozását biztosítja**
- **Hatékony zsírelválasztás**
- **Csökkent mértékű sejtkárosodás**
- **Egyszerű felhasználó- barát működtetés**

C.A.T.S. hátrányai

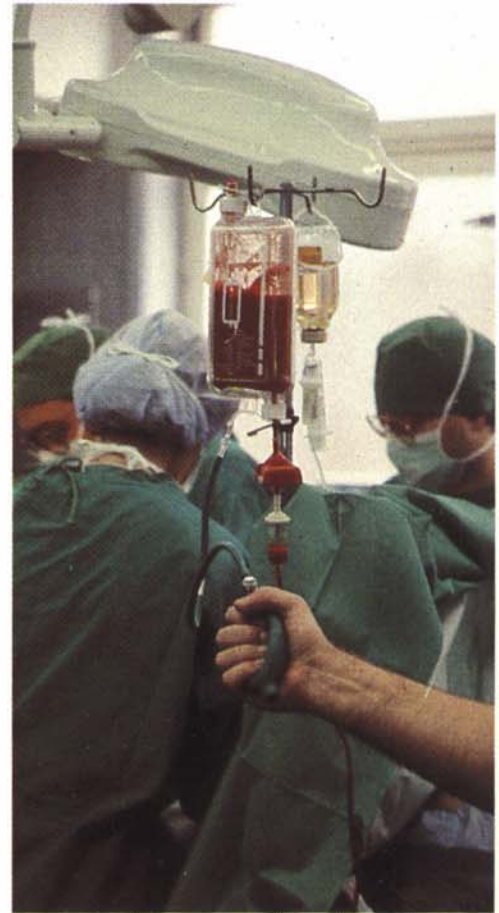
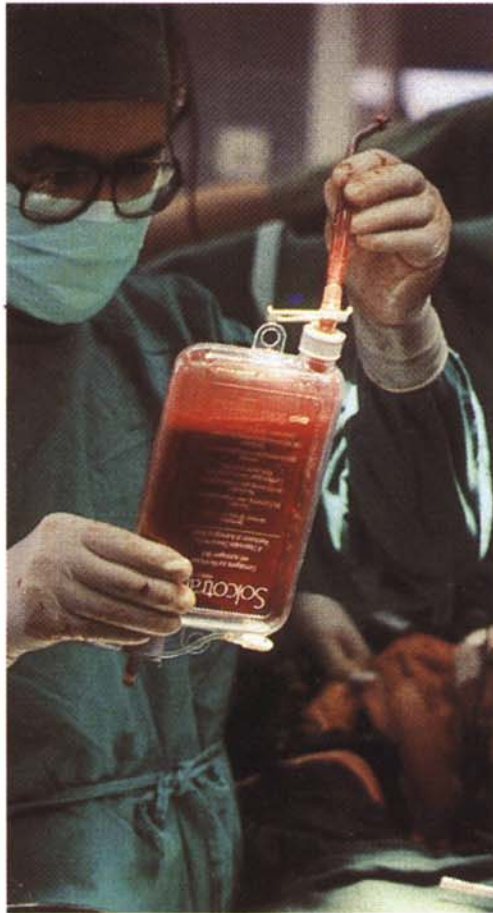
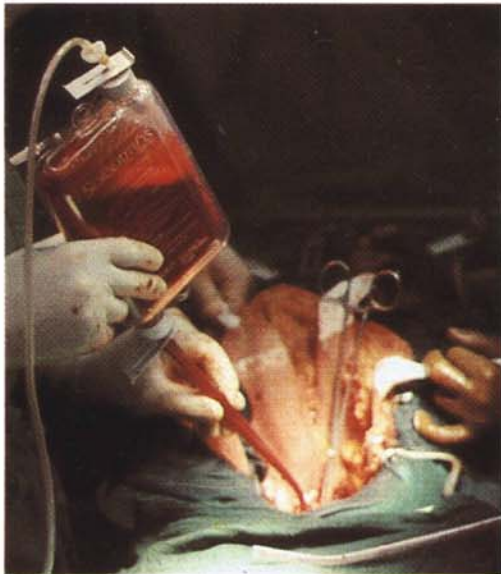
- **A retranszfundált készítmény csak vörösvérsejteket tartalmaz**
- **Nagy mennyiségű vérvesztés esetén a plazma hiányzó alkotó részeit pótolni kell**

Direkt retranzfúzió

SOLCOTRANS

Transzfúziós irányelvek

Transzfúzió indikációi

- **Krónikus anémia**
- **Akut anémia**
  - heveny vérzés
  - haemorrhagiás shock
- **Műtéti vérzés**

Vérkészítmények

- Vörösvérsejt pótlás
  - Teljes vér
  - Vvt koncentrátum
  - Mosott vvt
  - Mélyfagyasztott vvt
- Granulocyt-transzfúzió
- Thrombocyt-transzfúzió
- Plazmakészítmények
  - Friss fagyasztott plazma
  - Fagyasztott plazma
  - Cryoprecipitátum
  - Protein-, albumin-készítmények
  - Haemostasist aktiváló és gátló faktorok
  - Immunglobulinok

A transzfúzió javallata és elrendelése

- **Transzfúziót csak orvos rendelhet el!**
- **Transzfúziót végző orvos feladatai:**
  - **Transzfúziós anamnézis felvétele**
  - **Betegágy melletti vércsoport meghatározás**
  - **Vérminta küldése laboratóriumi vércsoport meghatározás és ellenanyagszűrés céljából**
  - **Beleegyező nyilatkozat kitöltése**
  - **Vér és vérkészítmények igénylése**
  - **Vérkészítmények tárolása, ellenőrzése**
  - **Betegvizsgálat a transzfúzió előtt**
  - **Vércsoport szerológiai vizsgálatok**
  - **Vérátömlesztés alatti teendők**
  - **transzfúzió utáni teendők**

KÉRŐLAP A VÉRELLÁTÓ FELÉ

Szám: _____

Csak vizsgálat kérése
(vércsoport Rh, ellenanyagszűrés)

Csoportazonos vér
igénylése

Választott vér
igénylése

Beteg neve: _____		Született: □□□□ év □□ hó □□ nap	
Leánykori név: _____		Anyja neve: _____	
TAJ szám: □□□ □□□ □□□	Azonosító típusa: ☐		
Lakhely: □□□□ _____			
Beküldő szervezeti egység: _____	□-□□□□		
Térítési kategória: □□			
Diagnózisok: _____	□□□□ (BNO)		
_____	□□□□ (BNO)		

Minden esetben - vizsgálat kérésekor is - ki kell tölteni!

Vércsoport: ABO: _____   Rh: _____

1. Kapott-e valaha vérkészítményt?	☐ igen	☐ nem
Ha igen, 3 hónapon belül?	☐ igen	☐ nem
2. Volt - e transzfúziós szövődménye:	☐ igen	☐ nem
3. Terhességek száma: ____ Volt-e UHB - s újszülöttje:	☐ igen	☐ nem
4. Immunizáltak - e?	☐ igen	☐ nem
5. Volt - e szerv, vagy szövetátültetése?	☐ igen	☐ nem
6. Kapott - e 6 héten belül anti - D IgG - t? Korábbi vércsoportszerológiai eredménye? _____	☐ igen	☐ nem

Igényelt vérkészítmény	Mikorra kéri		Mennyiség	Sürgősség (bekarikáznál!)		Ha sürgős, annak oka
	dátum	óra		Igen	Nem	
				Igen	Nem	
				Igen	Nem	
				Igen	Nem	

Egyéb megjegyzés: _____

Dátum: □□□□ év □□ hó □□ nap

Telefonmellék: _____

_____ aláírás és orvosi pecsét

Alulírott, ... kijelentem,

hogy a vérátömlesztés orvosi eljárására vonatkozóan az alábbi felvilágosítást kaptam, az abban foglaltakat teljes egészében megértettem és tudomásul veszem.

Az eljárás lényege: más ember(ek)-től levett, a szakmai szabályok szerint kivizsgált, előállított és tárolt teljes vért vagy vér alkotórészt juttatunk az ön szervezetébe, amely önnél jelenleg hiányzik, gyógyszerrel nem pótolható, vagy az ön szervezetében a hiányzó alkotóelem(ek) – vörösvérsejt, vérplazma, vérlemezke (megfelelőt aláhúzni) – termelése nem elégséges vagy fokozottan pusztul, s más módon, mint idegen vér alkotó elem bevitelével, nem pótolható.

A beavatkozás az előnyök mellett hátrányokkal is járhat az egészségi állapotára vonatkozóan. A bevitt idegen sejtek sohasem azonosak teljes mértékben a sajáttal, ezért azokat a szervezet, elsősorban lázzal, veseműködési zavarokkal, allergiás bőrjelenségekkel és más szövődmények kíséretében kivetheti magából, annak ellenére is, ha a vérátömlesztés előtt előírt, szabályszerűen elvégzett előzetes laboratóriumi vizsgálatok során erre a lehetőségre eredmény nem utal.

Ennek tényleges valószínűsége jelenlegi ismereteink szerint 1% alatt van.

Felvilágosítottak arról is, hogy a vérátömlesztéssel előírt vizsgálatok negatív eredménye ellenére is fertőzés, elsősorban fertőző májgyulladás kórokozóját lehet átvinni.

A fentiekről részletesen, személyemre vonatkozóan, közérthető szóhasználattal személyesen felvilágosított:

Dr. _____

_____, ____ (hónap) ____ (nap)

_____
a felvilágosított személy aláírása

Alulírott megértettem a részletes tájékoztatást az alkalmazni kívánt transzfúzió (vérátömlesztés) céljáról és esetleges veszélyeiről.

Tudomásul vettem, hogy az emberi vérből előállított vérkészítmény adása gyógyulásom érdekében szükséges. Azt is megértettem, hogy – az orvosok által elvégzett minden kötelező, előzetes vizsgálat ellenére – a transzfúzió veszélyeket is rejthet magában.

Mindezek alapján egyetértek azzal, hogy kezelő orvosom a vértranszfúziós osztály által emberi vérből előállított vérkészítményt nekem beadja.

Dátum: .....

.....
aláírás

Transzfúzió szövődményei

- **Inkompatibilis transzfúzió okozta hemolitikus szövődmények**
- **Hemolizált vér transzfúziója**
- **Hyperkalaemiás vér transzfúziója**
- **Allergiás reakció**
- **Pyrogén reakció**
- **Fertőzött vérkészítmény**
- **Vérkészítménnyel átvihető fertőző betegségek**